

“Fabrika ve enerji yatırımlarının durması sektörü olumsuz etkiledi”

Kriz döneminde durma noktasına gelen fabrika ve enerji yatırımları yüzünden, 2009 yılında elektrik panoları sektörünün yaklaşık yüzde 7 oranında küçüldüğünü söyleyen EPAD Başkanı Yalçın Yıldırım, yatırımların hız kazanmasıyla sektörün yeniden hareketleneceğini vurguladı.

Elektrik Pano Üreticileri Derneği (EPAD) Başkanı Yalçın Yıldırım, 2009 yılında küresel krizin etkisiyle inşaat yatırımlarının durduğunu belirterek, bu dönemde elektrik panoları sektöründe ufak da olsa küçülme yaşadığını söyledi. Elektrik panoları alanında faaliyet gösteren firmalar için fabrika ve enerji yatırımlarının önemli olduğunu vurgulayan Yıldırım, “Ancak kriz döneminde fabrika ve enerji yatırımlarının durması sektörü olumsuz etkiledi. Bu durum 2009 yılında sektörün yaklaşık yüzde 7 oranında küçülmesine neden oldu” dedi. Kriz döneminde ertelenen konut projelerinin ise sektöre doğrudan etki etmediğini savunan Yıldırım, “Pano imalatçılarının yıllık cirosundan konut tipi panoların aldığı pay oldukça az. Sektörün gerçek anlamda iş yaptığı alanlar enerji ve fabrika yatırımları. Bu anlamda konut projelerinin bizi sarstığını söyleyemeyiz” diye konuştu. Sektörle ilgili öngörülerine ekonomide gerçekleşmesi muhtemel iyimser tabloya göre yaptıklarının altını çizen Yıldırım, “2010 yılı için ekonomide öngörülen yüzde 4-5 arası büyüme en iyimser bakışla gerçekleşse bile sektörün 2008 yılı büyüklüğüne ulaşması zor gözüküyor. 2008 yılı büyüklüğünü yakalama konusunu 2011 yılıyla birlikte konuşmamız mümkün olabilir” ifadesini kullandı.

“Devlet, düzenleyici rolünü yerine getiremiyor”

Türkiye’deki pano imalatçılarının yaşadığı sorunlara da dikkat çeken Yıldırım en önemli sorunun haksız rekabet olduğunu söyledi. Devletin düzenleyici rolünü yerine getirememesi nedeniyle, piyasanın yanlış tasarlanmış, kalitesiz ürün çöplüğüne dönüştüğünü vurgulayan Yıldırım, şöyle devam etti: “Sektörün hizmet verdiği alıcıların bilinçsizliği haksız rekabeti körükleyen bir başka unsur olarak karşımıza çıkıyor. Üreticileri yetenek ve kalitelere göre çeşitli katmanlara ayırmak gerekirken, bilinçsiz alıcılar aradaki farkı görmeksizin iş yapma yoluna gidiyorlar. Halbuki aradaki farklar sizin projenizin sağlıklı bir şekilde ilerlemesini sağlıyor. Bu noktada tüketiciyi bilinçlendirmenin yanı sıra, mühendislik hizmeti veren kişilerin alıcıları doğru yönlendirmesi büyük önem taşıyor. Ayrıca pensesini kapan herkes panocu oluyor. Bu konuda bir standart veya denetim bulunmuyor. Dolayısıyla sektöre gerçek anlamda hizmet vermek isteyen işletmeler bu durumdan olumsuz etkileniyor.”

“Yaptığınız işin karşılığını alamıyorsunuz”

Pano imalatçılarının yurtiçi projelerde sıkıntı yaşaması nedeniyle ağırlıklı olarak yurtdışı projelere ağırlık verdiğini anlatan Yıldırım, bu anlamda iç pazarda bir disiplinsizliğin sektöre hakim olduğunu dile getirdi. Bu disiplinsizlik yüzünden çoğu firmanın yaptığı işin değeri kadar para kazanamadığının altını çizen Yıldırım, “Yurtdışında bu iş yüksek standartlara ve belli bir disipline oturtulmuş durumda. Ülkemizde ise böyle bir disiplin yok. Günümüzde inşaat projelerinin teknolojiyle bütünleşen karmaşık bir yapıda işlediği unutuluyor. Dolayısıyla siz kısıtlı zamanda üst düzey projeleri tamamlamaya gayret ediyorsunuz. Ancak bu sırada oluşan mühendislik giderlerini talep ettiğinizde olumsuz yanıt alıyorsunuz. Bu nedenle yapılan işin kalitesi hissedilir ölçülerde düşüyor. Bugün çoğu projede bu hatayı görmek mümkün. Ancak denetleyicilerin yetersiz olması, hatalı iş sayısını her geçen gün artırıyor. Dışarıda ise her şey tanımlandığı için yaptığımız işin karşılığını alıyorsunuz.” değerlendirmesinde bulundu.

Sektörün bir diğer sorunu olarak da devlet ihalelerini gösteren Yıldırım, bu alanda talebin bilinçli olmamasını eleştirdi. Devlet ihalelerinden kalitesini ispatlamış çoğu firmanın uzak durduğunu anlatan Yıldırım, bazı firmaların ise bunu fırsata dönüştürmeye çalıştığına işaret etti. ihalede tanımlanan ürünün kağıt üzerinde kaldığını anlatan Yıldırım, “Bu alanda çoğu işletme ilgili projenin ünitelerini ayırmaksızın her yere aynı tip ve güçte pano

yerleştiriyor. Halbu ki her ünitenin çektiği güç farklı olabilir. Bu noktada farklı özelliklerde panoların ilgili bölümlere yerleştirilmesi gerekir. Sektörde kavramlar mevcut fakat kavramla uyulma noktasında bu alanda da sıkıntı var” şeklinde konuştu.

“Laboratuvarın akreditasyon çalışmalarına başladık”

Sektörde haksız rekabeti artıran firmaların yanı sıra, uluslararası standartlarda üretim yapmak isteyen firmaların da bulunduğunu anlatan Yıldırım, “Yerel üreticilerimizin büyük bölümü IEC normlarını gözeterek veya hedefine oturarak üretim yapıyor. Kalite anlamında çok düzgün ürünler yapan yerel üreticinin önündeki en büyük engel ise tip test deneyleri. U konuda dernek olarak Boğaziçi Üniversitesi Yüksek Akım Test Laboratuvarı’nın kuruluşuna yaptığımız katkıyla aştığımızı düşünüyorum. Söz konusu laboratuvarın kuruluş çalışmalarını tamamlandı. Şu an laboratuvarında uluslararası kabul koşullarını yerine getirmek üzere akreditasyon çalışmalarını başladı” ifadesini kullandı. Sözü edilen laboratuvarında sıcaklık artış testinin yanı sıra kısa devre testinin yapılabileceğini anlatan Yıldırım, “Bu laboratuvarın kurulması sektör açısından çok önemli. Daha önce firmalar bu işi yurtdışında yapıyordu. Bu anlamda milyonlarca Euro ülkemizden çıktı. Ancak akreditasyonun tamamlanmasıyla birlikte sektör önemli bir sorundan kurtulmuş olacak” açıklamasını yaptı.